

• DOMOLJUB •

Izbeje svečer vaak prvi
in tretji četrtak meseca.
Ako je ta dan praznik,
izide dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 3. Naročnina in inserati
pa: Upravništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 3.

Štev. 13.

V Ljubljani, dné 2. julija 1903.

Leto XVI.

V Oglej in na Sv. goro!

Naša domača, zlasti cerkvena zgodovina je najtesneje spojena z imenom: Oglej-Akvileja. Od tam so prišli blagovestniki vere krščanske v naše kraje, ko tukaj še ni prebival slovenski rod, ter jih podvrgli kraljestvu Kristusovemu. In ko so ob ljudskem preseljevanju sem prišli Slovenci in sprva izbrisali sledove krščanstva, je Oglej drugič poslal svoje poslance, ki so učili naše dede spoznavati in moliti pravega Boga. Dolgo dóbo let so potem bili pristojni naši kraji pod cerkveno pokrajino oglejsko in so oglejski patriarhi hodili v naše kraje posvečevat cerkve ter izvrševat druga sveta opravila.

V Ogleju sta pokopana sv. Mohor in Fortunat, ki ju časti ljubljanska škofija kot svoja patrona in po katerih je imenovana družba sv. Mohorja. V Ogleju počiva dalje cela vrsta patriarhov — med njimi nekaj svetih in blaženih, — ki so bili nekdam cerkveni poglavarji naših slovenskih pokrajin.

Ta sam na sebi in za nas katoliške Slovence še posebe znameniti kraj, odkoder je priteknel vir sv. vere med nas, je od nas skoro popolnoma pozabljen. Primeroma le malokdo izmed nas je bil tam; da bi pa bili kdaj kako skupno pot napravili na grob sv. Mohorja in

Fortunata in drugih svetih in blaženih očakov, pa se jim ondi zahvalili za veliki dar sv. vere, ki so jo nam prinesli, to se ni še nikdar zgodilo in tudi nikomur ni še na misel prišlo, dasi potujemo in romamo na vse strani. Grobovi oglejskih apostolov samevajo v ondotni baziliki in ž njimi sameva prostrana bazilika sama, ker „ni nikogar, ki bi prišel k praznovanju“.

Lansko leto 1902. je minulo 1100 let, kar je umrl v Ogleju ondotni patriarh sv. Pavlin, ki ima velike zasluge ravno za pokristjanjenje Slovencev in čegar god obhaja ljubljanska škofija s posebno mašo in brevirjem dné 9. februarja. V proslavo te obletnice bi se bile imele vršiti preteklo leto ondi posebne slavnosti; toda smrt kardinala-nadžkofa, v čegar škofiji je Oglej, je bila povod, da so to praznovanje odložili na letos. To leto torej se obhaja v Ogleju slovesna 1100-letnica smrti sv. Pavlina. Prišli bodo iz raznih furlanskih in italijanskih krajev romarji v skupinah, da počasté grobove sv. Mohora, sv. Fortunata in svetega Pavlina. Porabimo to priliko, pa pojdemo v Oglej letos tudi mi!

Sestavil se je odbor, da pripravi romarjem pot. Presvitli gosp. knezoškofje misel z veseljem odobril in obljubil, da se bo udeležil ter imel ondi pontifikalno sveto

opravilo. Želeti je, da se udeleži kar mnogo duhovnikov, za katere mora biti Oglej posebno zanimiv, zato se bo napravilo romanje v delavnik. Odišli bi v ponedeljek, bili bi v torek dopoldne v Ogleju, popoldne pa, ker bomo že blizu, šli na Sveto goro k Materi božji in na kardinalov grob. V sredo bi se vrnili domu. Preskrbljeno bo tudi za lepo petje. Ako se oglasi za pot vsaj 500 ljudi, naročimo si poseben vlak z znižano voznino.

Vprašanje je sedaj samo: k daj? V Ogleju bodo menda slavnosti meseca julija in sicer v tednu med 12 in 19. julijem. Če bi bilo pričakovati zadostne udeležbe, bi šli mi v ponedeljek 20. julija odtod in bili ondi 21., ko nam bodo drugi prostor napravili. — Če bi pa v tem času ne bilo pričakovati zadostnega števila božjepotnikov, bo treba stvar preložiti na pozneje.

Da vemo vse potrebno uravnati, prosimo uljudno, da bi se nam hoteli vsi, ki se želé tega božjega pota udeležiti, čim prej mogoče zglasiti. Prosimo, povejte nam svojo misel tudi glede časa! Oglasila naj se naslavljajo na častitega gosp. kanonika dr. Ferd. Cekala; denar pa — cena se bo šele pozneje naznanila — bo vsprejemal častiti g. kanonik Fettich-Frankheim.

Katoliški Slovenci, na noge v staroslavni Oglej in k Materi božji svetogorski!

Op. Oglej (latinsko Akvileja), nekda veliko rimsko mesto, je v goriški nadškojji blizu morja.

Ne dajajte otrokom opojnih pijač!

V. S.

Slišali in čitali ste že gotovo o nečloveških stariših, ki so svojo deco neusmiljeno mučili in trpinčili, z namenom, je ugonobiti. Slišali in čitali

ste o takih stariših, in v vaši duši se je porajala misel: Čeravno imam z otrokom brezmejno skrb, čeravno treba žrtvovati mnogo časa, vendar tega ne bi mogel, ne bi mogla storiti nikdar. In imeli ste sočutje z ubogo deco, ki se ne more braniti, prepričani ste bili, da oče in mati, ki svoje dete, svoje kri in svoje meso, na tak način mori, grešita proti naravnim zakonom. Prepričani ste bili, da je dolžnost starišev, varovati svojo deco pred vsakim duševnim in telesnim poškodovanjem, — in prepričani bi morali biti, da je starišev dolžnost, svoje otroke vzgajati v zdrave in poštene ljudi za bodočnost.

To sveto dolžnost bi morali čutiti in spoštovati osobito slovenski stariši. Vedno bi jim morala plavati pred očmi naloga, da vzgojijo svojemu narodu dober, zdrav naraščaj, krepko, svežo mladino. Kdor ima mladost, tega je bodočnost! Kateri narod si vzgaja zdravo in dobro mladino, ne more poginiti. Kakoršna je mladina, takšna bo narodova bodočnost. Tesno spojen z vzgojo otrok, s telesnim, duševnim in npravstvenim razvojem dece je razvoj družbe, celotni razvoj naroda. Odporna sila mladine proti raznim telesnim in duševnim boleznim, t. j. telesna in duševna svežost in krepkost mladine pa je odvisna od vzgoje in od zunanjih, socijalnih razmer. In ravno v silnem boju našega naroda proti raznim navalom, v boju, ki še nikakor ni dosegel svojega viška, treba in boče trebalo moči, kojih odporna sila boče nepremagljiva in bo vzbujala tudi v nasprotnikih občudovanje. V boju, ki ga bje slovenski narod proti narodnim nasprotnikom v političnem in kulturnem oziru, v boju, ki ga bje proti raznim izkoriščevalcem, proti vsemogočnemu kapitalizmu v gospodarskem oziru, v boju, ki ga bje v verskem oziru, v tem težkem, požrtvovalnem boju za lepšo bodočnost, v tem osvobojevalnem boju, v katerem sta se združila proti našemu narodu denar in sila in liberalizem. — v tem boju treba junaških narav, treba ljudi, ki jih ne ukloni vsak piš, vsaka nepriklia, treba nepokvarjenih, neustrašnih, krepkih značajev. In kdo neki naj nam vzgoji takšnih, če ne slovenski stariši, svesti si svoje svete, težke naloge? Z velikimi žrtvami bojuje sedanji zarod ta veliki boj, — toda: more-li biti temu zarodu malo mar, kakšen je bodoči naraščaj? More-li sedanji zarod prepustiti ta boj duševno gnilemu, telesno uničenemu naraščaju, ljudem brez vsakoršne odločnosti, brez vsakega duševnega poleta, slabotnim in nestalnim značajem, ki prodadó svoje prepričanje za sodček piva ali par litrov vina? Gotovo ne! Zato je prva in najsvetejša naloga slovenskih starišev, vzgojiti naraščaj, ki bo telesno, duševno in npravstveno sveč in zdrav, zmožen za vroči, trdi boj, katerega bo za nami vojeval.

In eno glavnih, če ne najpoglaviteje pravilo prave vzgoje, ki dela na to, da utrdi otroka telesno in duševno, je izraženo v stavku: Ne dajajte otrokom opojnih pijač! Nič manj ne greši nad usodo svoje dece človek, ki jo zastruplja z opojnimi pijačami, nego oni, ki na drug način muči in trpinči svoje dete ter je vede takim načinom k gotovemu poginu. Vem, da bo marsikak oče nevoljen, marsikaka mati huda, če jima odkrito v oči povem: Tudi ti trpinčiš in moriš svoje dete, tudi ti ne vršiš svoje očetne, matrne dolžnosti, ker škoduješ zdravju svojega deteta, ker ga oviraš v razvoju telesa, razuma in nravstvenih lastnosti, ko mu daješ piti vino, pivo, jabolčnik, mnogokrat celo žganje.

Kar delajo mnogi nečloveški stariši iz surovosti, iz sovraštva ali hudobnosti, to delajo drugi iz napačne ljubezni, v koji dopuščajo otroku vse, tudi če mu škoduje. Delajo v dobri veri, a v nevednosti, iz napačne ljubezni; a morijo svojo deco ravno tako, kakor oni, ki otroka pretepa in ga pusti stradati. Mnoge matere, mnogi očetje imajo neko posebno veselje, so celo ponosni, če lahko rečejo o svojem malem, da „ga zna dobro potegniti“, da „pije vino in pivo kakor velik“ itd. Ne pomislijo nikdar, da bi jih otrok preklinjal, ko bi spoznal, da so oni krivi, če mora biti v ječi, v bolnišnici, v norišnici itd.

Marsikteri bo zmajal z glavo, češ: ah, tako hudo pa zopet ni. A še enkrat ponavljam: nič manj ne greši nad svojim detetom, kdor ga zastruplja z opojnimi pijačami, ko oni, ki dete počasi mori s pretepanjem in gladom.

* * *

Pijančevanje se je v zadnjih letih silno razširilo. Prej je bilo popivanje bolj privilegij bogatejših, toda v dobi, ko se je velika industrija razvila s tako silnimi koraki, namreč velika industrija s pivom in žganjem, je postalo pijančevanje obče zlo. Ne samo da so odrasli udani pijači, tudi med mladino, celo med žensko mladino se je zaneslo to zlo. In otroci se zastrupljajo z opojnimi pijačami. Kje se pač godi to, da bi oče ne jemal svoje dece s seboj v gostilno, da bi jim ne dajal vsakovrstne pijače. Toda ne, da bi bil nasprotnik vina, saj vino, dobro domače vino pač v pravi meri zavžito odraslemu ne bo škodovalo. A rak-rana našega stoletja je, da se mala deca zastruplja z vsemi mogočimi pijačami. Slučajno sem dobil v roke statistiko štajerskega deželnega šolskega sveta, ki jo je sestavil po natančnih poizvedbah na štajerskih ljudskih šolah. Iz te statistike posnamemo, kako globoko ukoreninjeno je pitje opojnih pijač med ljudsko-šolsko mladino. Da vsak lahko spozna to žalostno stanje, naj sledi statistika, naj govore številke:

Učenke ljudskih šol na Štajerskem
Število: 87.877. Število šolo obiskujočih: 72.720; od teh še ni nikdar pilo piva samo 15.513, vina samo 5829, žganja samo 37.344. — 14.034 deklic pije redno opojne pijače.

V starosti	je pilo			pri jedi	pri delu
	pivo	vino	žganje		
6 let	276	310	46	355	22
7 "	519	676	198	768	114
8 "	699	907	281	860	149
9 "	566	948	328	882	164
10 "	404	1109	359	891	249
11 "	680	1095	338	980	279
12 "	784	1162	373	1092	347
13 "	722	1125	391	957	323
14 "	343	472	186	377	134
	7804	5193	2491	7162	1781

Učenci ljudskih šol na Štajerskem.
Število: 86.568. Število šolo obiskujočih: 75.879; od teh še ni nikdar pilo piva samo 13.792, vina samo 6053, žganja samo 26.790. — 12.398 dečkov pije redno opojne pijače.

V starosti	je pilo			pri jedi	pri delu
	pivo	vino	žganje		
6 let	193	305	79	226	43
7 "	588	734	280	887	131
8 "	583	870	418	903	258
9 "	662	559	439	942	292
10 "	746	1033	481	939	370
11 "	770	1061	544	930	456
12 "	730	1031	567	843	516
13 "	648	923	592	777	500
14 "	293	355	281	336	239
	7271	5213	3681	6883	2805

Žalostna slika! In še žalostnejša se razvije pred našimi očmi, ako gledamo поблиže v življenje našega naroda in opazimo, koliko otrok, ki še niso niti šest let stari, dobiva opojne pijače, četudi v majhni meri.

(Dalje prih.)

Listek.

Izgubljeni sin.

(Povest. Po Oertzen-ovi priredil F. S.)

(Dalje.)

Pismo se je glasilo:

L . . . . , 4. maja 189—

Ljuba mati!

Čas je, da se vam zopet malo oglasim. Zdaj služim za hlapca pri nekem gospodarju v gorah; tukaj mislim zaslužiti vsaj toliko, da bom šel potem lahko dalje. Ljuba mati! Od Planine sem oddaljen osem ur hoda. Ako bodo oče prepustili posestvo Janku, nimam nič proti temu. Jaz se bom že preživil. Ni treba nikomur praviti, da sem vam pisal in kje sem. Srčno vas pozdravi

udani sin

Nande.

Roza je zgenila pismo in ga uteknila v žep. Za nekaj časa se je globoko zamislila.

„Hm, hm. Ni treba nikomur praviti, kje sem. Hm, hm.“

„Roza!“ zaklical je nekdo spodaj.

„Tako pridem.“

„Kje pa si?“

„Pod streho.“ Kmalu je prilezla Roza po stopnicah taka, da se je moral Svetin glasno zasmejati. Na glavi je imela vse polno smeti in pajčevin, ruta okrog vratu je zlezla na stran, krilo je bilo vse prašno in stlačeno.

„Kaj pa si delala gori?“

„Kladiva sem iskala“, te besede je le s težavo spravila iz sebe, saj ni bila vajena lagati. „Pa ga nisem našla.“

„Saj je v miznici, kaj bi ga potrebovala?“

„Žebelj bi rada zabila v omaro.“

„E čemu? Omari ga pač ni treba, saj še ni dolgo, kar je nova.“

„Veš kaj“, dejala je Roza in hitro obrnila pogovor na drugo stran, „premislija sem si in sklenila, da bi enkrat obiskala staro Barbaro v Lešah. Tako mi je dolg čas po njej, da vedno mislim nanjo.“

„Saj je nisi mogla nikdar trpeti; vedno si trdila, kako ima hud jezik.“

„Ne morem drugače, še danes pojdem k njej.“

„Žena, kaj pa misliš?“

Roza pa se je spustila v jok. „Torej tako se postopa z menoj na stare dni, da še svoje prijateljice ne smem iti obiskat. Barba je pametna in učena, ona nam bo lahko pomagala.“

„No pa pojdi, ako že hočeš, napregei bom in Janko —.“

„Nič Janko, jaz se ne bom peljala“, je kričala Roza.

„Šest ur boš peš hodila? Bodi no pametna, menda se ti res meša!“

Roza je kakor na novo oživela. Tekala je semtertje, kot bi bila še le 20 let stara. Dajala je dekli ukaze in nauke, napolnila je jerbasa z različnimi stvarmi, prinesla iz shrambe velik zakrpan dežnik, odrezala velik kos kruha, se poslovila od domačih in jo mahnila z doma.

„Stojte, mati“, klical je za njo Janko, „saj ne greste po pravi poti, na desno morate iti!“

„Le pusti me! jaz grem na levo, mu je odvrnila Roza in šla svojo pot. Oče in sin pa sta se začudeno spogledovala in majala z glavami.

„Janko“, dejal je oče, „meni se zdi, da ta pot ne pelje v Leše, ampak kam drugam.“

„Meni se tudi tako zdi.“ Več nista govorila.

Roza pa je stopala hitrih korakov po poti, ki je vodila h Križnarju.

Vse je bilo polno življenja in veselja v naravi okrog nje.

Ptički so skakljali od veje do veje na cvetočem drevju in žvrgoleli glasne popevke. Rozi je bilo tako lahko pri srcu, da bi bila tudi sama najrajša začela prepevati. Noge so se ji zdele lahke, kot bi bila na plesišču.

Kmalu je bila pri Križnarju. Očeta ni bilo doma, bil je na polju. Kristina pa je prišla ravno iz kuhinje, rdeča kot rak; z veliko skledo v rokah.

„Mati; ali ste vi!“ se je začudila, ko je zagledala Rozo.

„Seveda, jaz sem“, sopihala je popotnica, „ali že veš, kaj se je zgodilo in kaj ljudje govoré?“

„Seveda vem“, odvrnila je Kristina in postavila skledo na klop v veži. „In če bi vsi rekli, da je Nande to storil, bi jaz rekla, da ni res.“

„No, ti si še pametna! Toda pravijo, da je grozil, in mislijo, da je s tem že vse dokazano!“

„Železnikova Ančka je zadnjič tudi to trdila pred Nežo. Ta jo je pa dobro izpovedala. „Nande mi je življenje rešil, pa bo on kaj takega storil!“

„Kdor to trdi, je nesramen obrekovavec. Če bi znal „rogatec“ govoriti, pa bi se ta potegnil za Nandeta; saj je videl, kako je meni življenje rešil.“

„Kristina, ali maraš za Nandeta?“

Nič odgovora.

„Če ga maraš, bi ti nekaj povedala o njem.“

Roza je izvlekla pismo iz žepa in začela Kristini nekaj bolj po tiho pripovedovati. Kristina ji je zdaj pa zdaj malo pokimala in povabila oči.

Ko je prišel Križnar domov, je bila Kristina že praznično oblečena.

„Oče, dva dni me ne bo doma, grem s Svetinovo materjo, če mi ne branite.“

„Kam pa gresta? Rad bi vedel.“

„Greva — — e je neka tajna stvar, greva nekam, nekoga obiskal radi neke stvari!“

„Križnar se je nasmehnil in dejal: „No, glej, da boš pojutranjem doma.“

* * *

Kristina in Roza sta se napotili. Belin je nekaj časa premišljeval, ali bi šel z njima ali ne, slednjič se je odločil za zadnje in stekel po cesti.

„Ne greš domov!“ ga je zapodila Kristina in zaceptala z nogo.

Belin je obstal, nato pa zopet stekel malo dalje, ne mené se za Kristinino svarilo, in vsi trije so jo skupaj mahnilo dalje.

Poiskali so vseh mogočih bližnjic. Bila je to težavna pot čez drn in strn, zdaj po ozkih opolzljih stezah navzgor, zdaj zopet po bodečem pesku nizdol, zdaj se je bilo treba ogibati v gozdu vej, ki so vi-sele včasih precej nizko, zdaj je bilo zopet treba paziti na razne jarke in korenine, da se niso izpod-tekneli. Kmalu so zapazili naši popotniki pred seboj revno vasico z nizkimi, s slamo kritimi hišami. Prebivavci so se pečali z izdelovanjem metel, kajti obdelovanje polja jih ne bi živilo. Bilo je preveč v gorah in zemlja je bila večinoma peščena.

Do vasi pa je bila pot še precej dolga. Kristina in Roza ste bili že zelo utrujeni. Kristini se je že tudi stožilo po domu, vse se ji je zdelo tu tako dolgočasno in pusto. Nobenega človeka ni poznala. Proti večeru sta prispeli do svojega cilja. V gostilni na koncu vasi je že brlela luč. Na obzorju so se še zaznavali zadnji sledovi večerne zarje. Roza se je otožna ozrla proti oni strani, odkoder sta prišli, Kristina pa je potrkala pri gostilni na okno. Kmalu se je pokazala zmršena glava postarnega dedca.

„Ali bi mi mogli povedati, če je tukaj v vasi neki Nande Svetin in kje?“

„Če prebiva, kdo?“

„Nande Svetin.“

„Kaj, če prebiva?“

„V tej vasi.“

„Da, tukaj je.“

„Kje pa?“

„Pri Torju.“

„Kje pa pri Torju?“

„Kaj?“

„Kje je pri Torju?“

„Tukaj zraven.“

Okno se je zopet zaprlo. Kristina in Roza sta šli pred sosednjo hišo. Bila je malo večja in lepša kot druge. Tudi tu je že gorela luč v sobi.

Kristina je stopila blizu in pogledala skozi okno.

Nande je sedel notri, poleg njega dva še precej mlada zakonska. Vezali in obrezovali se metle.

„Vun ga bom poklicala“, je dejala Kristina, „toda kako?“

Pomigala je zamazanemu majhnemu dečku, ki je prišel mimo in ju z odprtimi očmi in usti ogle-doval:

„Ti, pojdi v tole hišo in reci, naj pride Nande Svetin ven. Dve ženski bi radi z njim govorili.“

Deček se je nekaj časa obotavljal, slednjič pa je počasi odkorakal v hišo, kjer je molče obstal pri vratih.

„Kaj pa bi rad, Francek?“

„Zunaj sta dve ženski, ena stara in ena mlada, in sta rekli, naj pride vun.“

„Kdo pa?“

„Nande.“

Nande pa je planil kvišku in bil v trenutku zunaj. Prvo, kar je videl, je bil ves blaten in pre-močen pes, ki se je od veselja valjal po tleh, potem pa zopet skakal kvišku. Nato je zagledal Nande — svojo mater.

„Nande!“

„Mati! Ali je mogoče? Vi tukaj?“

„Jaz tudi“, oglasila se je Kristina bolj tiho. Nande je nagubančil čelo in pogledal v tla:

„V to siromašno vas sem šel, da bi bil sam.“

„Nekaj se imava s teboj pogovoriti“, je dejala Kristina, „pot je bila dolga in zelo sva trudni. Ali bi dobile tu kaj večerje in prenočišče?“

„To bi se že dobilo v gostilni tu zraven.“

„Kaj nisi nič vesel, da sva te obiskali?“

„Vesel? Srce se mi krči, da me dobite v takem gnezdu.“

„Zakaj pa si tukaj, saj bi se kje drugje pač kaj boljšega dobilo.“

„Zelo slabo se mi godi tukaj.“ Molče je odšel proti gostilni, Kristina in Roza pa za njim.

Nikogar ni bilo notri. Samo starikavi krčmar se je tiščal v kotu za mizo. Starodavna lesena stenska ura je motila dolgočasno tihoto.

Nande je osorno odzdravil na gostilničarjev po-zdrav in šel v sosednjo sobo.

Belin se je takoj vstopil pred neko luknjo in začel stikati za mišimi. Bil je njih hud sovražnik že od nekdanj.

„Jesli že sp“, je dejal krčmar dolgebačno.
„Toda, če kaj želite —“

„Dva litra vina“ zaklical je Nande vrtac.
Krčmar je odšel. Zdelo se mu je, da se bo dalo
vsoj kaj zaslužiti. Pri vratih se je ozrl še enkrat
nazaj in vprašal neznanca: „Koliko ste rekli?“

„Dva litra! Pa hitro!“

„Tako, tako!“

Nevzlic slabi svetlobi v sobi je zapazil mati,
da je Nande blisc in jezec. Nemo je sklenil roko
in vzdihnil: „Moj Bog!“

„Kako si čuden, Nande“, je dejala Kristina.
„Ker, da se ti ne godi dobro, pa boš vinar vese-
laj zdaj. Glej, mati se prišla osm in daleč samo
zaradi tebe, ker te imajo tako radi. Če si pa zaradi
mene tak, pa grej!“

Nande se je glasno zasmejal: „Ti ti, Kristina!
Ali misliš, da sem zato šel doma, da boš za mano
prišla? Prosim te, postani mi pri miru! — Nagle
jeze sem —“

„Jenka pa ne maraj za moč!“

„Ne? Seveda, saj je brač onega, ki je bil zaprt!“

„Ne zato!“

„Zakaj pa?“

„Ne vem“, ga je dražila Kristina. — Nato so
nekač časa vsi molčali, potem pa se je oprijela
zopet mati:

„Antonu je pogorela koda.“

„Nič hudega, saj ni bila veliko vredna, pa za-
varovana je bila.“

„Nikar ne govori tako: o tebi tudi govore pri
tem.“

„O meni? Kaj imam jaz pri tem opraviti? Saj
še doma nisem bil takrat.“

„Kavno takrat, ko si odšel, je izbruhnil ogenj.
Dokazano je, da ni nastal po neprevidnosti, ker cel
dan ni bilo nič berjavice pri hiši. Zvedelo se je pa,
da si ti na plesišču Antonu zelo grozil.“

„Zdaj pa pravijo, da sem jaz zažgal, kaj ne?“
je dejal Nande mirno. „Pravijo, da sem požigavec.
Kaj?“

„Tega ni nobeden rekel, toda —“

„Ali ste doma tudi verjeli to?“

„Doma? Te ni sram, kaj takega vprašati?“

„Ha, ha! Požigavec! Ubogi oče!“

Brez vsakega znamenja jeza, mirno in same-
zavestno je stal sin, ki so ga dolžili hudodejstva po-
žiga, pred svojo materjo.

„In kaj naj storim zdaj? Kaj mi svetujete, mati?“
vprašal je Nande in se otožno ozrl na stanko.

„Veš, Nande, lepo te prosim, umakni se za en
čas tja kom na Tirolsko; nihče razen mene ne ve,
kje si. Še očetu nisem nič o tebi povedala. Prijeli te

zanikaj ne bodo; ko se stvar pozabi, boš lahko pri-
šel spet nazaj.“

„Nežat? Tako vi mislite? Kot bi bil res zažgal;
kaj pa ti previš, Kristina?“

„Jaz? Jaz mislim, da je najbolje, če stopiš pred
ose nesramne lažnjivce in jim v obraz poveš, kar
im gre. Ni se ti treba nikogar bati, saj imaš mirno
vesi! Če bi se bal kakih ljudi — potem se stranujem,
da sem sploh kdaj s teboj govoril.“

„Kristina“ vzkliznila je mati, „tako govoriš ti!
Ali nič ne pomisliš, kaj čaka Nandeta doma?“

„Mati! Tu ni treba nič premišljevat. Samo eno
je mogoče v tem slučaju.“

Nande si je z obema rokama zakril obraz.

„Mati, van ne zamerim, da me imate tako za
strahopetnega. Toda Kristina je prav povedala, in
skazati se je hočem vrednega. Ona mora biti en-
krat — moja žena.“

Kristina je zardela kot mak.

„Keci, da si zadovoljna, Kristina, drugače bon
ot pamet! Zdavnaj sem ti mislil že to razodeti, zdaj
se nisem mogel več zadržati.“

„Zadovoljna“, zašepetala je Kristina.

Nande je planil kvišku in zbežal skozi vrata.

„O joj, kaj mu je? Kaj mu je? Še življenje si
bo vzel, pojdi za njim!“

„Saj je samo od veselja tak, nič hudega si ne
bo naredil.“

Kristina in Roza sta sedeli še nekaj časa molče
pri mizi. Slednjic pa sta legli spat v sosednjo sobo,
kamor je je vedel gostilničar. Helm je ostal pri
njima v sobi.

In Kristina je kmalu sladko sanjala. —

Gođec v stiski.

(Prevedl Lilijan Lilijanov.)

Precejšnje število fantov je sedelo neke nečelje
popoldne pri „Zelencu“. Seveda Ravbarja ni smelo
manjkati. Sedel je pri peči in natezal svojo harmo-
niko, da so se pričele fantom kar noge privadigo-
vati; vendar plesal ni nihče.

„Star sen, star, fantje, pa tudi jaz sem bil mlad
kakor vi... Živ, pa navihan tako, da ga ni med vami
takega“, je pripovedoval Ravbar in zvrnil kozarec
rujnega vina v svoje široko, vina in druge pijače
navajeno grlo.

„Tako navihan si bil, da si zlezal na jagnjico,
ko te je srečal medved“, je pristevil nekdo.

Vsi so ga začudeni pogledali. Tega še ni nihče
slišal.

„Zdaj pa kar na dan ž njim“ je zavpil dolgi in
suh Klemenov Jurij.

„Na, Janer pij, potem pa kar povej, kaj se boš
daj prosil, kakor kmečka nevesta“, so mu prigo-
varjali drugi.

Ravbar je izlil iznova kozarec vina, pomrdal nekoliko s svojimi brkami, plunil, se popravil na klopi in začel:

„Komaj sem imel edenindvajset let, ko sem hodil v sosednjo vas. Nekolikokrat sem jo dobil po grbi, a kmalu se mi je poravnala, in šel sem zopet ne mene se za fante. Prav dobra jabolka so imeli tam pri Hlodu.

Svitlo je sijala luna, ko sem šel po cesti. Tihno in samotno je bilo povsod okoli. Strah me ni bilo, tudi ne, ko sem šel mimo pokopališča, čeravno so ljudje šepetali, da hodi Jurkov Martin, katerega so tam ubili, strašit. Kakor sem že rekel, mirna tihota je bila povsodi. Misleč na lepa jabolka, sem šel mirno svojo pot. Iz mojega razmišljanja me je zmotilo neko čapanje in ropotanje. Ozrem se. — Velika črna čveteronogata žival. „Kak vol ni“, sem si mislil „krava tudi ni.“ „Morebiti pa je kak osel“, sem se tolažil in šel mirno dalje.

Čudno momljanje me je prisililo, da sem zopet pogledal nazaj. Sedaj sem pa videl, kaj je. — Velik, rjav medved mi je sledil za petami. Kmalu bi se bil od strahu vsedel. Brez palice in brez vsakega orožja pa v takem položaju!

„Veš kaj, Janez“, sem si mislil, „najbolje je, če jo užgeš“, in tekel sem kolikor so me nesle noge.“

„Janez, kaj pa hlače — — hlače — —?“ ga je podražil Klemenov Jurij.

„Bi že videl, Jurij, da bi se dobila s kosmatincem kdaj na samem, kako bi šel“, mu je odvrnil godec in nadaljeval: „tekel sem toliko časa, dokler sem mogel sopsti. Pri oni veliki jagnjici, tam pri križu sem se ustavil. — Ozrl sem se. — Moj Bog! — Medved je tacial le kakih 30 korakov za mano. „Po meni je“, sem si mislil; obudil sem že kes. Tedaj pa sem se domislil:

„Janez, kaj bi bilo, ko bi splezal tu gori?“ Opljunil sem si roki in se začel potiskati navzgor, vedno v strahu, kdaj me medved zagrabi za pete. Komaj pa sem prijel za vejo, se je ta odlomila in telebnil sem na travo poleg kosmatinca.

Obležal sem, zobje so mi šklepetali in ne bom se zlagal, če rečem: pričakoval sem zadnje ure. „Križ božji“, sem si mislil, ko me je začel kosmatinec vohati „gleda, če sem dovolj debel.“ Niti ganil se nisem. Medved pa je sedel na zadnji nogi in začel lizati prednji, da je glasno cmokalo. Postrani sem ves v strahu škiljil nanj. — Grozni trenotki.

Cela večnost se mi je zdela, a bilo je komaj kakih pet minut, odkar sem ležal na tleh.

Naenkrat sem začul stopinje. „Hvala Bogu“, sem si mislil, „gotovo me popusti in se loti onega. Res je greh taka misel. — „Ti ali jaz“, to sem dejal sam pri sebi, „bolje je, da tebe nego mene“, ter čakal, bode li kmalu prišel oni do mene.

Sedaj je tu. „Bo že li skočila ta mrcina nanj ali ne?“ sem se mučil, in poslušal, kdaj začujem hlastanje. Tedaj pa me je vzdramil iz strahu krepek možki glas, ki ga ne bom zlepa pozabil:

„Fant, alo vstani, moja mrcina noče ti ništa žalega načiniti.“

Pogledam. Mož je držal medveda za verigo in čakal, da se dvignem.

Poskočil sem, zavriskal ter se zahvalil možu. Onadva pa sta odšla po cesti nazaj proti vasi.“

Po teh besedah je zlil godec znova kozarec vina v posušeno grlo.

Fantje pa so se smejali in dražili Ravbarja, kako je bil navihan. Ta pa je zagodel narodno pesem in zapel veselo — kakor bi bil star dvajset let.

Politični razgled.

Vojaške zadeve.

Vojna uprava se nahaja v velikih skrbeh, ker se je prepričala, da na Ogrskem za letos ali vsaj za bližnji čas ne more biti govora o novačenju in da ne bode imela do 1. oktobra prav nič novincev na razpolago. Ker so vojne zadeve skupna stvar in je tudi naš državni zbor vsprejel novi vojni zakonski načrt le pod pogojem, da stopi v veljavo še le takrat, ko bode enak zakonski načrt vsprejet tudi v ogrskem parlamentu, ne smejo s 1. oktobrom niti pri nas poklicati v vojaško službo letošnjih novincev. Ker pa se s 1. oktobrom odpuščajajo oni vojaki, ki so doslužili tretje leto, zapustila bi vojaško službo skoro tretjina vojakov. Potemtakem bi jih ne ostalo niti toliko, kolikor se jih zahteva v času miru. Do tega pa po obstoječih prepisih ne sme priti in vojaška uprava pomagala si bode baje iz te zadrege s tem, da ne bodo letos izpuščeni iz vojaške službe oni, ki odslužijo tri leta dne 1. oktobra, ampak še-le dne 31. decembra t. l. Torej avstrijski vojaki bodo morali trpeti za madjarsko trmoglavost. Kaj takega bi na Ogrskem pač ne dovolili, ako bi pri nas vojaštvo novačenje oviralo kot tam. Kaj pa, če tudi do konca leta v Budimpešti ne dovolijo vojaških novincev? Kaj bodo potem še bolj podaljšali vojaško dobo, medtem ko kmetstvo ljudstvo krvavo potrebuje fantov doma?

Ministrska kriza na Ogrskem.

Bog ve kolikokrat smo že poročali našim bravcem, da odstopi v kratkem ogrski ministrski predsednik Szell. Slednjič se je vendar pokazalo, da smo imeli prav, kajti pred kratkim je Szell podal cesarju ostavko, katero je cesar tudi vsprejel, a nove težkoče so se takoj pokazale. Kdo bo novi predsednik? Sestava kabineta je bila poverjena grofu Tiszi. Podal je Tisza načrt njegovega mišljenega delovanja in pričel resno misliti katere može pokliče v ministerstvo. A mož je imel smolo. Kakor velike so bile nade, tako hitro se je prepričal, da on ni mož, ki bi mogel izpeljati težko nalogo. Ministrov ni dobil. Za njim so pričeli misliti diplomatje na dr. Weckerla, a tudi s tem ni bilo nič. Pač zamotane razmere na Ogrskem, da ni dobiti moža, ki bi si upal voziti

ogreski državni vor naprej. Slednjé se prišli na moča, ki si je na Hrvaškem pridobil toliko zaslug, da ga boče pomnila hrvaška zgodovina namreč na grofa Khuen-Hedervary - ja, besednjega bura hrvaškega. Listi poročajo, da je Khuen pomučno sprejel in si tudi že zagovoril zaupanje strank, katere boče med sabo sprjajmili. Njegov program je: 1. Vojaški predlogi se umaknejo. 2. Dovoli se šestmesečni budžetni provizorij. 3. Vojaški novinci se vramejo kot navadna. 4. Osmrje se odločno liberalna vlada. Tak je Hedervaryjev predlog.

Državnozbornske volitve na Nemškem.

Pretekli teden so se vršile na Nemškem državnozbornske volitve. Prvi dan je bila volitev štiridesma v 183 kraljih, v 168 pa je bilo treba voliti volitev. Katoliški centum je tudi še sedaj ostal najmočnejša stranka in takoj pri prvih volitvah že lepe uspehe, urvočeno je bilo namreč 48 njegovih poslancev. Pri teh volitvah se je pa pokazala tudi kakor velika vpliv imajo na Nemškem socijalni demokrati. Ti so v pravem pomenu besede državo nasitili in nastavili nič manj ko 300 kandidatov ter takoj pri prvi volitvi predeli s 54 kandidati, in ostali v volitvah volitev v 106 kraljih, dočim so imeli dosežaj v volitvi le 52 poslancev. Kaj bočemo? To je nov dokaz, kam pelje prorusarstvo in liberalstvo. Ker se katoliški napreduje centum, v prorusarskih kraljih pa padajo iz postreju vodilni prorusarstva in ti so liberalni ter pastorni. Ljudje čutijo upor proti nepačni struji, a vzopjeti sami v prorusarstvu, isčejo pomoči pri rušečarjih, katerih glasno tihoto je upor proti oblasti.

Kakšni so socijalni demokrati?

Kakšni so soc. demokrati, najlepše vidimo na Češkem iz najnovjših časov. Češki soc. demokrati so tudi povsodna črna gora napovedali povozvarjen bojkot. Med temi povozvarjenji so bile tudi one Wembergerja, Krišterja in Nusterja. To ni ne bilo nič čudnega, a čudno pri tem je to, da se kar nasikrat ugnala in ni imela iz laste povozvarjenih povozvarjenj in soc. sodrugi so zoper lepo kakor preje pilj poto iz teh povozvarjen. Eje je temu vzrok, da se tako hitro močkrat spremenili svoj skilep nam, pojasnjuje nek češki demokratični list kar nehoti. Nakuva namreč kajlito je dobila soc. dem. stranka podpora in vmes nakuva tudi te povozvarjenja, katerih prvi je vopel soc. demokratični podnogi 1840, drugi 413 tretji pa 1834 E. Svedača vodilnem soc. demokratični ni prav, da je prišla vna stvar na ta način proti njihovi volji med ljudi. Lepo pojasnjuje razmere čeških soc. demokratični tudi mis: Splošno delavsko budniško blagajna v Bernu imajo v rokah soc. demokratični. Opuzacija se je mnogi trudila, da pride na sled lumparnjan poljudov. In res, sedaj se je dogadila, da je v blagajni nek rušečkar pomoveril 4332 E. Vsa ta dejstva lepo kažejo, kakšna je ona banda, ki se zbira pod hrvaško rušečim praportjem in bi se rada pri nas ugnadila, akteravno še sedaj ne sprevidi, da pri nas da zanj še niso gojna.

Deputacija iz Dalmacije pri sv. očetu.

Sveti oče je vsprejel deputacijo iz Dalmacije, ki ga je prišla prositi, naj bi se po vsej Dalmaciji rubila glagolica pri službi božji. Zupan iz Splita Mihlić je svetemu očetu izročil spomenico 70 dalmatinskih občan. Sveti oče je deputacijo jako ljubeznivo sprejel in obljubil zadevo temeljito preiskati in pisмено odgovoriti. Poslovil se je od deputacije z besedami: „Pošiljam svoj blagoslov vsem Dalmatincem.“ Sveti oče je tem potom zopet pokazal očunsko skrb za Slovane, da se res trudi postreči povsodi, kjer le mora.

Srbija.

Novi srbski kralj Peter Karagjorgjević I. je že došel v Belgrad, kjer je bil slovesno sprejet. Vršile so se ob tej priliki velike slavnosti v Belgradu. Večina držav ga je že priznala.

Balkan.

Da se na Balkanu niso godile še večje homatije, kakor so se, je precej pripomogla Rusija, ker ni zahtevala, da naj se morilci njenega poslanika Schebne karnejejo. Dalje je bilo odločilno, da takrat ni poslala svojih vojnih ladij proti Turškemu, ko je stalo še avstrijsko in laško brodovje pred vratmi turške zemlje in ko je še Francoska jela pošiljati svoje ladje proti Turčiji. Ko bi bila takrat tudi Rusija dala povečje svojim ladjam, naj odrinejo od kraja proti pa bi se bila najbrž vnela velika vojska zaradi Balkana. Zdej je gotovo da druge države ne bodo več posegale vmes, ker bi bile že kaj storile, ako ni bile kaj mislile. — Boj med turško vojsko in črnobimci vsajniki je pa še zelo živahen. Podpirajo ga namu društva, ki so se zato ustanovila. Ta društva pa potrebujejo denarja in ga večkrat skoro s silo zahtevajo. Nekega trgovca Stojan-beja je ustavil na cestni dan nekoga takega društva in je zahteval puščice v denarjih. Stojan-bej se je izgovarjal, češ da ni še večkrat kaj dal v ta namen, a da je vse situacij zaslonj. Ko ga je ta prijel drugič in tretjič, in ko ni nobesar dobil od Stojana, mu je pomeril puško na prsi in ustrelil vanj. Težko ranjenega so pripeljali domov. — Največje preglavice delajo sedaj divji Arnavti, ki se na vsak način bočejo iznimit turške gosposke in nadlegujejo mirne Srbe, naj se tudi oni bore zoper Turka. Arnavti so čudni ljudje, še vsi divji in neomikani in ne drže dane besede. Trpinčijo pa zelo uboge Srbe, ker so kristjan in ne marajo potegniti iz njimi. Časih napadejo celo srbske vasi. Turška vojska je prišla branit uboge Srbe, a Arnavti se ne menijo zanje ampak kar vsaki pred očmi zapirajo Srbe, jih more a žalostni ne sme nihče za njimi. Arnavti jina groze: „Samo podkajna, da odide vojska, ki vas je prišla branit, nihče umed vas, krščanski psi, ne ostane živ.“ — Upor so vrdignili zoper Turško v radnjem času na Balkanu še Albanci. Nekateri so se že ugnali, in so zadovoljni z novimi naredbami, katere jim je skrbela turška budica, veliko jih pa še ruje in rogovili. Na to uporneže sta se odpravila Sems in Ruzi puša, da jih bodeta pomirila, kaj bota dosegla, se ne ve. — Turška vlada bi rada imela vse pri suran, in boče dati skoro nobenih pravice — „uvideti

pa noče, da so ti ubogi ljudje, ki se ji upirajo in zahtevajo svobode, potrebni pomoči. Toda vlada misli, da bo s pobijanjem in zatiranjem dosegla mir. Drugega ji ni mar.

Hrvatski nemiri.

Bana ni več na Hrvatskem. Mudi se v Budimpešti, da zasede predsedniški stolec, a Hrvatska ne miruje temveč stopa na dan in zahteva svojih narodnih pravic. Nemiri se ponavljajo v Zagrebu, ponavljajo se v ostalih mestih, a ponekod je vzbuknila pravcata revolucija zlasti v hrvatskem Zagorju. Kmetje so se zbrali na gori Ivanščici, kjer jih je pa zalezovalo orožništvo, in se je z njimi spoprijelo. Na obeh straneh je bilo več ranjenih. V isti noči so zažgali na gori Ivančici lovsko hišo grofa Bombeslesa in na več krajih zanetili dinamit, da je bilo tako pokanje, da se je slišalo noter na Štajersko. V varaždinskem okrožju v mestu Lutbreg se je narod tako razjaril, da je množica naroda broječa 35.000 ljudi, se dvignila z orožjem na noge. Par tisoč kmetov je napadlo mesto, kjer so popolnoma razrušili mesto, hranilnico, občinsko hišo in državno okrožno oblast. Zgodilo se je to v noči od 21. do 22. junija. Kmetje so potrgali tudi vse telegrafične žice, tako da niso mogli v mesto poklicati vojakov. Poslali so ponje z vozom. Na poti so se kmetje spopadli z vojaki, na obeh straneh se je streljalo in več oseb je ranjenih. Drugi dan so napadli zopet javne hiše s tako silo, da jim ni bilo vojaštvo kos. Na podlagi vsega tega se je 23. junija proglasil preki sod. A kmetje se preko-soda ne bojé in se neustrašeno boré dalje.

Iz Gorič, dne 15. junija. V goriški fari je bilo zadnji čas za versko probujo duhovnijanov toliko važnih dogodkov, da bi ne bilo prav, če bi jih ne omenjali v „Domoljubu“.

Na binkoštni pondeljek so priredile po trudu vrle gospodičine učiteljice Kovačič tukajšnja dekleta Marijine družbe prvo gledališko predstavo v Goričah. Igrale so igro „sv. Germano“. Razume se, da so deklice, ki še nikoli niso igrale, rekli bi še ne kake predstave videle, z nekim strahom stopale na oder. Pa vsi gledalci, in tudi občinstvo od drugod, je bilo presenečeno, da se dá s kmečkimi dekleti toliko doseči. Dekleta so dobile pogum; z veseljem se pripravljajo vže za drugo igro.

Dne 14. junija pa so imeli svojo predstavo mladeniči Marijine družbe. Goriška mladeniška Marijina družba jako lepo cvete; dve tretjini fantov se je vvrstilo pod Marijiño zastavo. Pravimo zastavo — ker dasi mlada družba, si je vendar vže z veliko požrtovalnostjo omislila svoje bandero, ki je bilo minulo nedeljo blagoslovljeno. Popoludne pa so fantje igrali šaloigro „Zamujeni vlak“ ravno tako z lepim vspehom. Gotovo je to veselo znamenje, da se mladeniči s ponosom oklepajo Marijine družbe.

K mladeniški predstavi sta prihitela tudi tukajšnji rojak čast. g. Ign. Zaplotnik in preč. gospod Šinkovec, župnik škofjeloški, ki je po skončani igri v ognjevitem govoru navduševal mladeniče k vstrajnosti. Nadejamo se, da iskre besede ne bodo ostale brez sadu.

Končno se moramo spominjati še onih očetov in gospodarjev, ki pridno podpirajo hvalevredne težnje svojih sinov, posebno očeta Klemenčevega, ki je dal prostor na razpolago, da sta so se mogli predstavi vršiti.

Iz Selc nad Škofjo Loko se nam piše: 12. junija so volili pri nas v četrtič župana. G. okrajni glavar Pirc je pričel zopet gladit in mešetarit, tokrat ne brez uspeha: „Ako ga zopet danes ne izvolite, veste kake denarne globe in posledice vas čakajo“, tako je privil liberalce. Sliber, ki govori če je potreba ali ne, bere zopet izjavo svoje stranke, ki zahteva z vso odločnostjo dva svetovalca in sicer enega v Selcih, drugega sam ni vedel, kje. — Ker se je na obeh straneh izražala želja, da prenehajo ne ravno čedne občinske razmere, katerih je kriv, odkrito rečeno, jedino prekanjeni, zviti in sladkobesedni Sliber, je okrajni glavar pričel poravnati „hribe in doline“. Naši so se slednjič zedinili, da prepusté liberalcem enega svetovalca, a v Selcih odločno nobenega, ker tam sta le Sliber in Hajnrihar pristna „Narodovca“. Okrajni glavar predlaga pet svetovalcev mesto štirih, da katoliška stranka dobi tri in liberalna dva, o čemer ste se po dolgem prigovarjanju zedinili obe stranki, naša seveda s pristavkom, da Sliberja ne voli, marveč Dolenca in Podolnika. Izid volitve je bil: Naš župan g. Franc Demšar, prvoboritelj gospodarske organizacije v naši dolini, trije naši in dva liberalna svetovalca — Sliber pa nič... joj, joj, sedaj se bode pa gotovo svet podr! Pripomnim le še, da je g. okrajni glavar izjavil naši stranki že pri predzadnji volitvi: „Za občino je neobhodno potrebno, da pride v vaše roke!“ Zakaj je to neobhodno potrebno, nam povedó številke, ki jih imamo v rokah, katere bomo objavili do pičice, če bode Grmek v „Gorenjcu“ in „Narodu“ preobračal edino njemu lastne kozle.

Slovenski novičar.

Državni poslanec g. I. Vencajz naznanil je vodstvu katol. narodne stranke, da iz raznih zasebnih razlogov, ker mu njegovi posli v pisarni in v „Vzajemni zavarovalnici“ ne dovoljujejo biti dalje časa odsoten iz Ljubljane, odloži svoj državno-zborski mandat. Uvažujoč tehtne razloge, je vodstvo odložitve mandata z obžalovanjem vzelo na znanje, zahvaljujoč se odstopajočemu poslancu za petletno uspešno parlamentarno delovanje. Vodstvo se je potem takoj konstituiralo kot osredni volivni odbor in storilo važne ukrepe radi strankine kandidature pri bližnji dopolnilni volitvi. Vodstvo stoji v tej zadevi takoj v dotiko z zaupnimi možmi volivnega okraja. Uverjeni smo, da dopolnilna volitev pokaže iznova, da katoliško-narodna trdnjava v središču dežele stoji neomajana.

† **Zlatomašnik Blaž Petrič.** Dne 17. junija je umrl veleč. g. duh. svetnik Blaž Petrič, župnik v Velesovem. Pokojnik je bil rojen 28. januarja 1824 v Spodnji Idriji. V mašnika posvečen 31. julija 1849 je bil eno leto semeniški duhovnik, štiri leta kapelan v Hrenovicah, štiri leta v Šent Juriju pri Kranju, dve leti beneficijant v Lozicah, štiri leta za kapelana v Podkrajju, štiri leta kurat v Šturijah, pet let kot župni upravitelj na Selih pri Šumbregu, 12 let kot župnik v Blagovici in 18 let v Velesovem. Zadnje zimo je močno opešal in vid skoro popolnoma izgubil. Zato je prosil pokojnine, a ko je bila prošnja poslana c. kr. dež. vladi, je pokojnik izdihnil svojo blago dušo. R. I. P.

Duhovniške spremembe. Župnija Ivan je podeljena župniku v Primškovem pri Litiji, č. g. Jakobu Golob; župnija Šmarje pod Ljubljano pa župniku v Šmartnem pod Šmarno goro č. g. Mihaelu Trček. Č. gosp. Ignacij Nadržah, kapelan pri sv. Jakobu v Ljubljani, je imenovan za uršulinskega spirituala v Škofji Loki. K sv. Jakobu v Ljubljano pride č. g. kapelan Frančišek Žvan iz Kranja.

Duhovniška vest. Župnikom v Framu je imenovan č. g. Franc Muršič, kaplan pri sv. Benediktu v Slovenskih goricah.

Mašniško posvečevanje bo delil letos prem. g. knezoškof ljubljanski dne 14., 16., in 18. julija.

Prior p. Gerhard Maier je bil blagoslovljen v opata zatiškega samostana dne 29. junija po presvetlem knezoškofu ljubljanskem. Častitamo!

Zlato poroko sta obhajala dne 2. junija na Golem oče č. g. župnika Franc Kuna ver, star 77 let, in njegova žena Uršula, stara 81 let. Cerkveno opravilo je izvršil m. g. knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je isti dan birmoval na Golem. To je vse pričujoče ganilo, ker take zlate poroke še ni videla fara na Golem.

† **Alfonz Oblak.** V Novem mestu je umrl 26. junija trgovec g. Alfonz Oblak. Zadel ga je kap, ko je čital pred kavarno časopise. Pokojnik je bil zadnji čas zvest sotrudnik „Slovenca“ ter je priobčil v tem listu mnogo dopisov in člankov na korist Dolenjski. Tudi Domoljub je ponatisnil njegov članek: Pomoč Dolenjski! Naj v miru počiva blagi mož, katerega srce je toplo bilo za ubogo Dolenjsko!

Spremenjen red kanonične vizitacije in sv. birme na Dolenjskem. Radi slovesnega blagoslovljenja novega zatiškega opata Gerarda Maierja dne 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla, se je spremenil red kanonične vizitacije v novomeški dekaniji takole: sredo dne 1. julija v Šempetru, četrtek 2. julija v Šmarjeti, petek dne 3. julija v Beli cerkvi, soboto dne 4. julija v Šmihelu, nedeljo dne 5. julija v Toplicah, ponedeljek dne 6. julija Podgradom, torek dne 7. julija v Stopičah, sredo dne 8. julija v Brusnicah.

Kresovi v čast presv. Srcu Jezusovemu. Piše se nam: Lep prizor se nam je nudil 18. junija zvečer. Najprej smo zagledali visoko gori na Jančem velikanski kres, kateremu sta se pridružila še kaka dva v še večji oddaljenosti. Nato je pa bajno se razsvetlila vsa dolina in pogorje od Roba do Sv. Gregorija. Na primerno malem prostoru bi se jih bilo naštelo do 300 kresov. Semtertje se je čul kak strel, toda kakor smo pozneje slišali, je bilo orožništvo streljavcem takoj za petami. Že prav tako, toda od orožništva zahtevamo pa tudi take točnosti za druge nepostavnosti, ki se godé pred nosom.

„Jednakopravnost“ preneha. Liberalni listič v Idriji, ki se je že v svojem naslovu lagal, preneha. Pogrešal ga ne bo nihče. Idrijski liberalci so si izbrali za svoje glasilo „Slov. Narod“, ki je znan posebno po svojih psovkah na slovensko delavstvo in ki je po svoji vsebini primeren politični pameti idrijskih liberalcev.

Novo izobraževalno društvo. V St. Jerneju na Dolenjskem se je ustanovilo novo katoliško slovensko izobraž. društvo.

Občinski sluga načelnik roparjev. Roparje, ki so dalj časa vznemirjali prebivalce okoli Krškega do St. Jerneja, so ujeli. Načelnik je bivši občinski sluga šentjernejski.

Velik shod mladeničev se je vršil dné 21. junija v slovenskem trgu Ptujška gora na Štajerskem. Vdeležilo se je sestanka okoli 800 slovenskih mladeničev. Ljudje so bili ginjeni, ko so videli toliko slovenskih mladeničev prikorakati od vseh strani. V cerkvi je krasno govoril č. g. dr. Ant. Medved iz Maribora. Slavnostnemu zborovanju je predsedoval slovenski trški župan g. Horvat. Na shodu je govoril č. g. Anton Korošec iz Maribora o pomenu organizacije mladeničev za Slovence na Spodnjem Štajerskem. Govorili so tudi mladeniči iz Ptujške gore, Hajdine, Sv. Urbana in Studenic ter obetali ostati vedno zvesti katoliško-narodnim idejam. S „Slava“-klici na sv. očeta in cesarja je predsednik zaključil shod. Nemškutarji so v „Štajercu“ grozili z nemiri, a ustrašili so se velike množice slovenskih mladeničev in ostali so tiho. Ta shod je velikega pomena za organizacijo med mladino, kakor tudi za naš narodni položaj.

Shod pri Devici Mariji v Polju Dne 21. junija se je vršil shod katoliškega političnega društva pri Devici Mariji v Polju. Pred šolo se je zbralo ob pol 4. uri popoldne veliko število kmetov in delavcev. Soglasno je bil izvoljen predsednikom shoda ondotni župan g. Jak. Dimnik. Poročal je drž. in dež. poslanec gosp. Fran Povše o delovanju deželnega in državnega zbora. Glede zboljšanja učiteljskih plač je dejal, da je previdnosti celega dež. zbora prepustiti, da najde sredstvo, da se ugotovi željam učiteljstva, a da se ne obremeni z nakladami itak že težko obremenjeno ljudstvo. Posebno je zanimalo zborovalce poročilo, da se regulacija Ljubljanske pri Vevčah bliža vresničenju. Od tovarne do kašelskega mostu se bo napravil prekop ter je g. poslanec pokazal zborovalcem dotični načrt. Zborovalci so pozdravljali misel ustanoviti deželni zaklad za preobložene občine, kakor tudi poslančevo izjavo, da je on, kot poročevalec, zakon o ustanovitvi deželne zavarovalnice za starost v korist vsem nižjim delujočim stanovom že izdelal. O deželnem zboru se je izjavil, da deželni zbor ne deluje, ker ljudski zastopniki hočejo, da ljudstvo dobi popolno pravico. Razširjena ljudska pravica bo najtrdnejša podlaga za deželno gospodarstvo. (Burno odobravanje.) O državnem zboru je g. poslanec se izrazil, da ravno te dni stojimo pred odločitvijo, ali naj bodo vsi narodi v državi enakopravni ali pa naj ostaneta „Herrenvolka“ Nemec in Mažar. Kam privede ta kruta nadvlada ene narodnosti, kaže se na Hrvatskem, kjer so Mažari mislili pritiskati Hrvate ob steno, a so se Hrvatje uprli mažarskemu nasilju („Živio!“-klici). Ves omikani svet priznava, da je boj bratov Hrvatov pravičen, da je boj za sveto stvar. (Gromovito

odobravanje.) Govoru g. poslanca so zborovalci navdušeno pritrjevali, orili so po zborovališču mogočni „Živio!“-klici zbrane množice. Nato je govoril Hrvat g. pl. Pisačič, ki je v lepi hrvaščini slikal trpljenje Hrvatov, katerim je tiran Hederwary onečastil bansko stolico. — Govor Hrvata g. pl. Pisačiča je napravil globok vtisek, in ko je končal, niso dolgo časa hoteli potihniti glasni klici: „Živela Hrvatska!“ Na oder je stopil č. g. Matej Rihar, ki je dejal, da to odobravanje g. pl. Pisačiču kaže, kako slovensko srce čuti s hrvatskim srcem. Toliko vzroka sočustvovati z brati Hrvati nima noben slovenski narod, kakor ravno slovenski. Kri ni voda! V našem lastem interesu je, da se zavzemljemo za brate Hrvate. Ako pade Hrvatska, pademo skoro i mi. Tudi nam se ne godi veliko bolje, nego Hrvatom, tudi pri nas hočejo vladati privilegirani stanovi, pri nas je nemško veleposestvo gospodar v deželi. Mi trpimo pod jarmom nemčurstva. Predlagal je naslednje resolucije: 1. Udeleženci shoda pri Devici Mariji v Polju obsojajo krivice, ki se godó bratskemu narodu hrvatskemu na gospodarskem in narodnem polju.

— Ob enem izražajo bratom Hrvatom sočutje ter bratski pozdrav, in pozivljajo slovenske državne poslance, naj odločno podpirajo delovanje v korist Hrvatom. — 2. Udeleženci shoda odobrujejo delovanje poslancev „Slovanske zveze“ v državnem zboru ter jim izrekajo popolno zaupanje. — 3. Udeleženci shoda pri Devici Mariji v Polju odobrujejo stališče deželnih poslancev glede deželnega zbora ter jim naročajo, naj ne odjenjajo poprej, dokler se ne popravi krivica, ki se godi kmetom in delavcem pri volitvi za deželni zbor. Na podlagi pravične volivne presnove naj zboruje deželni zbor. Vlada pa in njen načelnik na Kranjskem se resno pozivlje, naj stori svojo dolžnost ter naj pravično uredi razmere, da se bo moglo vršiti zasedanje deželnega zbora. Deželnega zbora pa, v katerem vladajo privilegirani stanovi in ki bi deloval po receptu: liberalcem groš, klerikalcem knof, ne maramo. — 4. Udeleženci shoda pri Devici Mariji v Polju se izrekajo za načrt starostnega zavarovanja vseh delavskih stanov, kakor ga izdeluje g. poslanec Povše.

Zrakoplovec ponesrečil. Zadnjih 14 dni je hodil po Ljubljani Čeh Jan Plaček, ki se je predstavljal za ameriškega zrakoplovca Leona Steffensa. Po Ljubljani je našel lepake, na katerih je naznanjal, da poletí z zrakoplovom v zrak in da se iz višine spusti s padalnikom na tla. Po Ljubljani je Plaček pravil tako neverjetne stvari o svojem zrakoplovstvu, da je splošno napravil vtis neveščega človeka, o katerem

so se ljudje čudili, da se mu dá dovoljenje za tako nevarno vožnjo. V nedeljo 21. junija bi se Steffens — Plaček moral dvigniti z zrakoplovom v zrak. Na dirkališču slovenskih kolesarjev je bilo zbranega mnogo občinstva, a zrakoplov se je zažgal, kakor je trdil zrakoplovec, radi znatnega vetra. Mrmraje so se ljudje razšli. Za nedeljo 28. junija je Plaček zopet naznanil svojo vožnjo v zrak. Na stotine ljudi je bilo zbranih na dirkališču. Dve uri je občinstvo čakalo, predno se je zrakoplov saj deloma napolnil. Steffens je — ura je bila pol 7 zvečer — naenkrat

Novi zatiški opat P. Gerard Maier

dal znamenje, da naj zrakoplov izpusté. Vsak nestrokovnjak v zrakoplovstvu je lahko videl, da zrakoplov ni dovolj napolnjen, le slavni zrakoplovec Steffens tega ni opazil. Bliskoma je šel zrakoplov s Steffensom, ki je sedel na trapecu in pozdravljaj občinstvo s čepico, v zrak. Naenkrat se je videlo, da se zrakoplov prične obešati na stran in da ne bo šel dalje. Zrakoplov je bil v višini kakih 70 metrov, zrakoplovec na trapecu v višini približno 40 metrov. V tem trenutku je zrakoplovec potegnil vrv, ki je imela zvezo s padalnikom. Menil je menda, da se bo v tej višini padalnik razprostrl in mu ta omogočil lep vzlet na tla. A višina je bila premajhna, da bi se padalnik sploh mogel razprostreti. Zrako-

plov se je obrnil popolnoma na stran, zrakoplovec pa je letel s padalnikom, ki se prav nič ni razprostrl, bliskoma na tla. Padalnik se je ujel na žico električne razsvetljave, na katero je za trenotek prej priletel tudi zrakoplovec, nato je pa treščil zrakoplovec sredi med občinstvo na trda tla, kjer je nepremično ob ležal. K sreči ni padel na občinstvo. Na licu mesta so bili tskoj zdravniki gg. dr. Iv. Jenko, dr. Högl in dr. Rauch, ki so konstatirali silne poškodbe na zrakoplovcu. — Plaček si je eno nogo popolnoma razdrobil, kosti so gledale iz mesa, tudi druga noga je bila dvakrat zlomljena, istotako desna roka. Pri padcu si je zrakoplovec pretresel tudi možgane. Hitro došli rešilni voz je ranjenca prepeljal v bolnico, kjer je napravil skoro oporoko o mali svoji zapuščini. Nesrečni zrakoplov je zapustil nekemu zancu v Budimpešti. Kljub silnim poškodbam zdravniki upajo Plačka ohraniti pri življenju. V nedeljo zvečer ga je g. dr. Jenko operiral in mu vzel iz leve noge zdrobljeno kost. Ako ne pritisne pljučnica, morda ostane pri življenju, ker notranje poškodbe niso hude.

Na Homcu je bil prvi sv. misijon od 31. maja do 7. rožnika, ki sta ga z vso vnemo vodila velečastita gg. dr. Al. Nastran in Greg. Flis iz misijonske družbe sv. Vincencija Pavljanskega. Vdeležba je bila iz domače fare in iz vse okolice ves čas velikanska. V novo ustanovljeno Marijino družbo je bilo na praznik presvete Trojice slovesno sprejetih 20 mladeničev in 77 deklet Bog daj svoj blagoslov!

Ponesrečil se je v četrtek dopoldne 18. junija Lovrenc Mulec, po domače Urban, posestnik v Bezuljaku pri Begunjah. Ko je naložil v gozdu voz drv in pognal z mesta, se je voz prevrnil nanj tako nesrečno, da je obležal mrtev. Bodi mu zemlja lahka!

Išče se deklet, ki se je pred tremi tedni izgubila. Dekle je že več let blazna, stara okoli 35 let. Če jo kdo najde, naj to naznani Francetu Korenu, v Dragi pri Št. Rupertu na Polenjskem.

„Hajduka na Rošci“, ubeglega napadalca v Vintgarju, so minoli mesec vjeli na Koroški strani v Bistrici pod Roščo.

Drobtinice.

Novice iz Amerike. Prvi slovenski „Narodni Dom“ v Ameriki. Iz Clevelanda poročajo: Hvalevredno gibanje se je pričelo zadnje dni v Clevelandu med našimi rojaki, gibanje, ki bo imelo veliko pomena za razvoj clevelandskih Slovencev, če se uresniči. V mislih imamo agitacijo za zgradbo slovenskega „Narodnega Doma“. Pripravljalni odbor se je sešel ter si izvolil sledečečasne odbornike: Ignac Stepic, predsednik; Frank Butala, tajnik; Anton Brodnik, blagajnik. Odbor ima

seje vsak petek zvečer v „Union“-dvorani ter sprejema nove ude. Delnice se prodajajo po 25 dolarjev. Meseca julija bo glavno zborovanje in ob tem času se bo vršila volitev stalnega odbora. — Slovensko časnikarstvo. „Glas Svobode“, edini list mej ameriškimi Slovenci, ki je stopical za kranjskimi liberalci in katerega je izdajal v Puebli znani Fr. Medica iz St. Petra na Krasu, je prenehal izhajati, ker so ameriški Slovenci smatrali pod svojo častjo naročati se na list s tako plitvimi in neumnimi nazori. — Mississippi je prodril nasipe. Iz Št. Louisa iz Amerike se javlja, da je Mississippi prodril nasip, ki je varoval vzhodni del mesta San Louis ter tri druga mesta države Illinois. Sto milj zgoraj je ravno tako Mississippi prodril nasip in vsled tega preplaval 70 milj daleč naokoli ter pokončal vse farme in vasi. — Iz Clevelanda se poroča, da sta ondi umrla And. Mulih, doma iz Primskovega in Ant. Vidmar, doma iz Moškovca. — Žrtve viharja. 200 ljudij utonilo je v Kansas City. Narasla je nenavadno hitro voda in ljudje, ki so bežali v višje dele mesta, so potonili. V Kanški dolini je potonilo 50 oseb. V Atlantu, Georgiji in Gaiŕevile je bil velik vihar, ki je podrl več hiš, zruval drevesa in ljudi nosil po zraku. — Katastrofa na Koralnih otokih. Iz Amerike iz San Francisko se poroča: Otok „Pau-motu ali Nižje otoke“ v Polineziji je uničil nagel morski pritok. Oni, ki so se rešili z ladijami, pripovedujejo, da so se 12 metrov visoki morski valovi na nagloma razlili po otokih. Skoro celo prebivalstvo nekaj tisoč ljudij, je našlo smrt v valovih. Nekaj dni pred to katastrofo je bilo nebo zavito v posebno motno barvo in vladala težka soparica. Kot vzrok te katastrofe se smatra pomorski potres, ki stoji s potresom v Srednji Ameriki v zvezi. — Novo mašo je pel 14. junija v Calumetu v Ameriki slovenski novomašnik častiti gospod Anton Turk. — Staro domovino obiskat je odpotoval iz Amerike župnik fare sv. Vida v Clevelandu č. g. Vid. Hribar. V Evropi ostane kake tri mesece ter se bo vrnil v Cleveland meseca septembra. Iz stare domovine se je povrnil v Waukegan č. g. župnik Ivan Plevnik, ki prične ondi z zidanjem nove slovenske cerkve. — V Ameriko na obisk sorodnikov. Dospel je v Kalumet rojak Matija Vertin z Doblíč pri Črnomlju na Kranjskem. Gosp. Vertin je pripotoval v Ameriko, da obiše svoje sinove in sorodnike, katerih ima mnogo v Ameriki in jih že mnogo let ni videl. V Kalumetu ima tri sestre in več vnukov. V Minnesoti ima troje sinov, katerih eden, Matija Vertin po imenu, mu je prišel s svojo soprogo naproti in odpotuje ž njim v Minnesoto, kjer bo ob-

iskal g. Vertin še svoje druge otroke in se nekoliko pri njih mudil, nakar se vrne zopet domov v Evropo. G. Vertin je župan z Doblíč in obče znan mož po vsem Črnomaljskem okraju. — Velik štrajk v Filadelfiji. Že več dni vlada štrajk med tkalci. 90.000 delavcev je brez dela. Izmed 600 tvrdk, ki se pečajo s tkanjem, jih je 47 ugodilo delavskim zahtevam, v ostalih pa vlada splošen štrajk. V teh mlinih je zastavljenega kapitala najmanj 100 milijonov dolarjev. Izguba delavskih plač znaša vsak dan 125.000 dol. Lastniki so baje pripravljene zapreti mline za več mesecev, rajše kakor pa se udati zahtevam štrajkovcev.

Nekaj novega za prijatelje == lepega zvonjenja. ==

Iz Spodnjih Retij pri Velikih Laščah smo dobili droben zvezek, ki ga je napisal s svojo roko posestnik Fr. Gruden in mu dal naslov: „Umetno pritrkavanje na zvonove ali navod, s pomočjo priprostih sekiric se priučiti raznim komadom umetnega zvonjenja.“ Izumitelj piše v predgovoru, da je že pred 20. leti zastavil pero in s pomočjo sekiric zapisaval razne komade umetnega pritrkovanja, kakor jih je slišal po raznih krajih. Tako se je v teku let nabralo 50 komadov, ki se rabijo pri 3, 4, 5 zvonovih. Delo je popolnoma izvirno in ga je stalo mnogo truda.

Za izgled podajemo tu iz zbirke 6. komad (triglasnik):

Zvoni se z velikim zvonom in odgovorilnik udarja po dvakrat na srednji zvon, katerega včasih menjava z najhitrejšim udarcem. Drži odgovorilnik dva kemblja.

○ pomeni glas velikega, zvona . (pika) glas najhitrejšega udarca, ◆ glas odgovorilnikov, — odmor (pavza.)

○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
to ti to ti to ti to ti to ti to te	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆
○ ◆ ◆ ◆ ◆ ○ ◆ ◆ ◆ ◆	○ ◆ ◆ ◆ ◆ — ○ ◆ ◆ ◆ ◆

V predgovoru je tudi kratek navod, kako naj bodo zvonovi pravilno obešeni, kako stopnjice prirejene, kako treba zvonove snažiti itd.

G. pisatelj Franc Gruden je pripravljen knjižico izdati v tisku, ako se oglasi zadosti naročnikov, ki naj po dopisnici naznanijo to naravnost pod naslovom: Fr. Gruden, posestnik, Spodnje Retje 6,

Loterijske srečke.

Lina,	27. junija	59	69	37	43	75
Trst,	27. junija	25	29	42	71	11
Dunaj,	20. junija	26	49	1	35	76
Grades,	20. junija	81	30	44	46	35

Tržne cene v Ljubljani

dné 24. junija.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	1	32	Pšenica . . . 100 kg	17	—
Telečje meso . . .	1	40	Rž	14	—
Prasičje » sveže	1	60	Ječmen	14	—
Koštrunovo meso »	—	90	Oves	14	50
Maslo	2	6	Ajda	18	—
Mast prasičja . . .	1	60	Proso, belo, . . .	17	—
Slanina sveža . . .	1	70	Koruza	15	50
» prekajena »	1	0	Krompir	1	50
Jajce, jedno	—	5	Drva, trda, m ³	7	80
Mleko, liter	—	18	» mehka, »	5	50
Piščanec	1	20	Seno, 100 kg . . .	7	60
Golob	—	40	Slama, »	6	—
Fižol, liter	—	2	Pšenična moka št. 1	27	50
Grah, »	—	40	Koruzna »	1	—
Leča, »	—	2	Ajdova » št. I	36	—

Zahvala

za vsestranske dokaze prisrčnega sočutja ob času bolezn, smrti in pogreba naše nepozabne hčerke, sestre

Marije Lenaršič

zlasti za tako častno mnogoštevilno in tolažilno spremstvo pri pogrebu premile nam pokojnice izrekamo vsem in vsakemu posebej svojo najiskrenejšo zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo oč. duhovnikoma za večkratni obisk v bolezn in tolažila svete vere, g. nadučitelju, pevkam ter celi M rijini družbi itd. sploh vsem, ki so ob tem bridkem času z nami čustvovali in skazali ranjki zadajo čast. Bog pačaj vsem stotero.

Vnanje gorice, dné 17. junija 1903.

110 1-1

Žalujoči ostali.

Poslano.

Ker se od mnogih strani širijo laži, podpisana ne sme imeti učenc v na stanovanj, naznanjam to-le: Nadučitelj Fran P a p a v Škofji Loki mi je res nasprotoval, da ni hotel sprejeti v šolo učencev, ki so stanovali pri meni. Pritožila sem se na dež. šolski svet in dné 10. aprila 1902 št. 969 je ta razveljavil Papov ukrep. Dné 13. aprila 1902 št. 716 mi je poslal ta odlok okrajni šolski svet in pristavil: Ako imate torej učence v stanovanju, se ti morajo v šolo sprejeti. Da jih sedaj nimam, temu je kriva edino moja bolezen. 109 1-1

V Škofji Loki, dné 18. junija 1903.

Marija Hafner.

Kupim 89 3-3

30 zelo dobrih
molznic krav
s teletom.

Ponudbe z naznanilom cene pošiljajo naj se na Karola Lenč, posestnika in vinskega trgovca na Laverci pri Ljubljani.

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporoč
Katol. tiskarna

Učenca

za lectarsko in sve-
čarsko obrt

od 14. do 15. leta in poštenih
starišev, sprejme tako

Franc Ahčin

112 2-1 svečar v Kamniku.

Kupujem 105 1

črne jagode

(borovnice), liter od 2 do
2¹/₂ kr.

Sebenk

žganjekuharija v Š.ški
pri Ljubljani.

Kmetovalci!

Imamo sredstvo, da se obvarujejo prašiči ter
da se bolje redé!

Kranjska moka za prašiče.

Doktorja pl. Trnkóczyja varstveno in redilno sredstvo.

Zboljšuje, pomnožuje meso, mast, rejo, zdravje.

Zdravemu prašiču daj vsak teden eno polno žlico
med krmo! 115 12-1

Dobiva se 1 zavojček za 50 vin. pri trgovcih. 5 zavojčkov
poštne prosto z všeto zavojnino za 3 krons proti povzetju v
tovarniški zalogi:

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana,
Kranjsko, Avstrija.

Na stotine pohvalnic, tudi uradno poverjenih, o dobrih vseh
pri zdravih in bolnih prašičih prihaja vsak dan. Iste so vsakemu
na razpolago in se na zahtevanje pošiljajo poštne prosto.

Perje za postelje in puh

— priporoča po najnižjih cenah —

F. HITI, 78 3

Pred škofijo številka 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

ŠKOFU je

manufakturna trgovina pri

ŠKOFU

?????? v Ljubljani. ??????

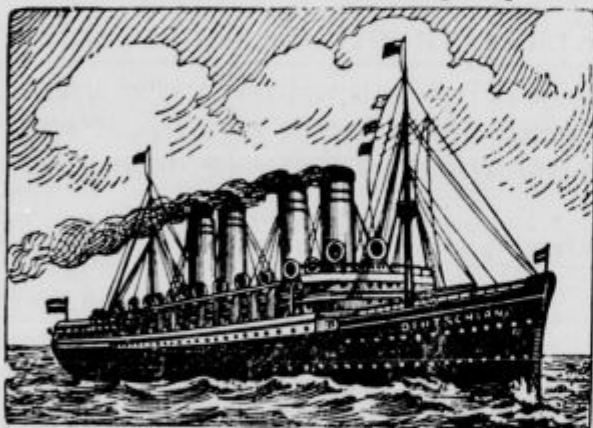
V veliki mestni hiši Pogačarjev
frg (sadni trg), kjer imajo novo
zalogo volnenega blaga, kambrika,
kotenine, vseh vrst rut, sukna, hla-
čevin itd.

Streže se po prav nizki ceni dobro
in trpežno blago. 37 6-6

Največja in najstarejša parobrodna družba na svetu, poseduje 279 parnikov.

Najvarnejše, najhitreje in največje vrste velikanskih parnikov, ki vozijo samo potnike in cesarsko pošto iz Hamburga v Novi-York so:

Deutschland	212 metrov dolg
Auguste Victoria	168 " "
Moltke	160 " "
Pennsylvania	171 " "
Graf Waldersee	170 " "
Palatia	140 " "
Batavia	152 " "
Bulgaria	152 " "
Fürst Bismarck	200 " "
Columbia	140 " "
Blücher	160 " "
Pretoria	170 " "
Patricia	171 " "
Phoenicia	140 " "
Belgravia	152 " "
Armenia	170 " "

Hamburg - New York le 6 dnijl

Vožne karte po najnižjih cenah prodaja ter daje pojasnila točno in brezplačno oblastveno potrjena

„agentura Hamburg - Amerika Linie“

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.
takoј na desno od južnega kolodvora, ob progi električne železnice. 203 12-12

Najnižje cene.

Prebričke

Popravila.

Skrbno izdelovanje

L. Mikusch

TOVARNA ČEŠNIKOV, Ljubljana, Mestni trg 15.

Največji izbor.

57 6

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
17 milijonov K. okroglo 400.000 K.

* Mestna hranilnica ljubljanska *

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 120 (24 23)

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4% do 5%.

V najem se dá

108 1

hiša

št. 58 v Vižmarjih za tri leta; zraven hlev, skedenj, vrt in nekoliko zemljišča. Hiša je ob glavni cesti blizu kolodvora v Vižmarjih. Pripravna je zlasti za kakega obrtnika.

Več pové Andrej Kregar, mizar v Vižmarjih št. 59, poleg mizarске zadruge.

Ženske zmešane in rezane lase

kupujem v vsaki množini od dveh kilogramov naprej ter plačujem boljše in višje cene, kakor do sedaj noben drugi kupec. — Za sprejeto blago odpošljem takoj znesek. — Nabiralci las naj se blagovoljivo ozirati na moj naslov. 17 12-6

Aleksander Gjud,
Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Tiska »Katoliška Tiskarna«.